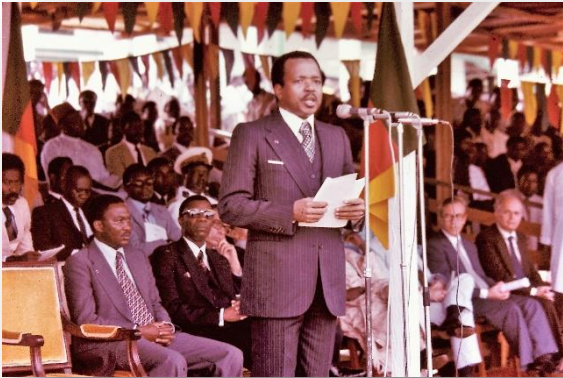

Politiek en de ontmoeting met een python

Als buitenlandse is het verstandig om geen mening ten beste te geven over de politieke situatie in het gastland waar je werkt. Toch kun je niet ontkomen aan de gevolgen van politieke beslommeringen, voor je werk en het dagelijks leven.

In mijn brief van 25 mei 1983 aan het thuisfront:

'In de stad hier is het een drukke bedoening want a.s. vrijdag komt de nieuwe president Paul Biya op bezoek. Boomstammen worden wit geverfd, de gaten in de wegen worden opgevuld, (het is nu een enorme stofboel) en iedereen poetst zich op. Langs de weg is men druk aan het gras maaien met de machete, waar dat hoge olifantsgras opschiet. Het is hier ook allemaal zó groen, fantastisch. In de bermen van de toegangswegen van de stad zetten de bewoners palmtakken als feestelijke erehaag neer. Dit alles om de nieuwe president (sinds 1982) te verwelkomen'.

Paul Biya tijdens zijn toespraak in Batouri

Zo'n drie maanden later, in augustus 1983, vindt er een poging tot staatsgreep plaats in de hoofdstad Yaoundé. In onze tijd van smartphones en globalisering, is bijna niet voor te stellen hoe moeizaam de communicatie daarover verloopt in het land waar zelfs nog geen televisie is, en in uithoeken van het land, zoals in Batouri, geen krant te krijgen is. De onzekerheid over het gebeuren is groot. De nieuwe president blijkt dus nog niet zo stevig in het zadel te zitten.

Kameroen is een land met zo'n 140 verschillende stammen. In 1960 werd de

onafhankelijkheid uitgeroepen, na jaren van kolonisatie door opeenvolgende Europese staten. Een nationaal gevoel kweken bij de inwoners, een 'Kameroen-gevoel', dat vergt tijd. Men is allereerst lid van een stam, daarnaast is men óf Franstalig, óf Engelstalig, afhankelijk van in welke provincie je woont. De westelijke provincies vormden voorheen een kolonie van Engeland, de overige provincies van Frankrijk. Daarnaast wordt de identiteit van de Kameroener bepaald door de verschillende godsdiensten in het land: De islam vooral in het noorden, het christendom in het zuiden. In de jaren 80 waren de tegenstellingen tussen beide godsdiensten niet zo sterk als we anno 2019 op mondiaal niveau zien: men leefde in Batouri gebroederlijk naast elkaar.

In de weken na de vrijdelde staatsgreep, merken we in Batouri weinig van politieke onrust. Het stadje is honderden kilometers verwijderd van het strijdtoneel. Vanaf januari 1984 lijkt de president de touwtjes wat steviger in handen te hebben, na de presidentsverkiezingen. Op de dagen rond zulke verkiezingen lopen zijn kiezers in een zwierige jurk of blouse, met daarop een afbeelding van de president.

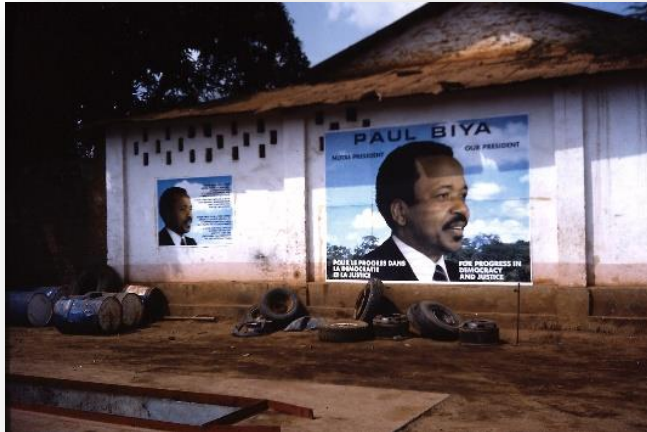

Vrouwen in hun 'Paul Biya-jurken'

Dat is in Nederland toch niet voor te stellen, dat we met een foto van onze minister-president of de koning op onze kleren rondlopen! Maar dit alles staat in het teken van het bevorderen van een nationaal gevoel.

In april 1984 is het opnieuw raak: een nieuwe poging tot staatsgreep. Uit de brief van 16 april 1984 aan het thuisfront:

'Tijdens de poging tot staatsgreep haastte iedereen zich om de posters met zijn afbeelding die tijdens de verkiezingscampagne waren opgeplakt, te verwijderen. Men wist tenslotte maar nooit wie

Posters bij de benzinepomp, annex garage, in Batouri

uiteindelijk de macht zou krijgen. De schrik zit ze hier goed in de benen, openlijk behoor je vóór de machthebber te zijn. Dat was toch wel even spannend, die twee dagen. Er kwam hier geen enkele informatie door over wat er in Yaoundé gebeurde, maar nu is alles weer normaal, behalve de verscherpte politiecontroles op de weg. Alles wordt doorzocht, mensen die reizen worden tot op het hemd gefouilleerd. Maar verder geen zorgen hoor, het is hier, zo ver van Yaoundé, rustig'.

Een paar dagen later, het is Goede Vrijdag 20 april 1984, rijd ik samen met een Kameroense vrouw, van Batouri

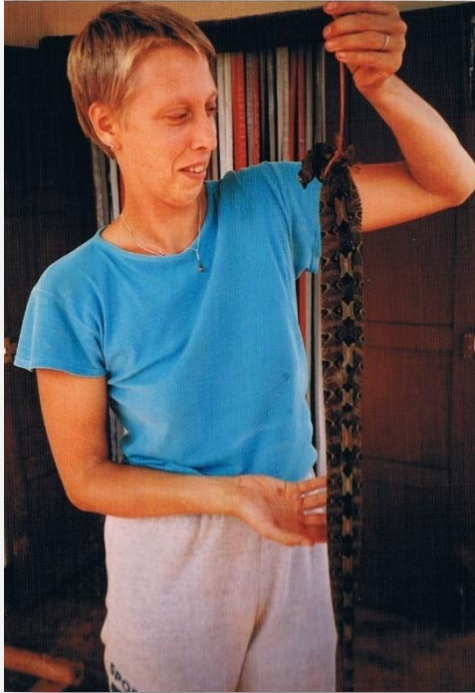
richting Abong Mbang, een tocht van zo'n 150 km over rode zandwegen, die worden overschaduwed door majesteitelijke woudreuzen die zich over de weg buigen. Op een gegeven moment, we zijn zojuist een groepje voetgangers gepasseerd, roept mijn passagiere: 'Arrête, arrête! Un serpent!' Een slang? Waar dan? Ik heb niets gezien. Ik zet de auto in z'n achteruit tot bij de voetgangers en stap uit. Ik schrik mij een hoedje en deins achteruit. Wat zie ik daar? De dorpeelingen scharen zich om een oude fiets, en daaromheen kronkelt een enorm lange en dikke slang: om de bagagedrager, om het frame, het stuur, hij blijft maar kronkelen! De caoutchouc, een handige snelbinder gemaakt van repen oude binnenband, houdt het enorme dier absoluut niet in bedwang en de fiets bezwijkt bijna onder zijn gewicht. Vanaf een afstandje bekijk ik, mijn hart bonst in mijn keel, het tafereel. Ze roepen me toe dat het dier dood is, zijn kop is er af dus ik hoef niet bang te zijn. Het is een python van, schat ik, zo'n vijf meter lang en zo dik als een babylijfje. Deze uiterst gevaarlijke wurgslang is in een strik gevonden in het oerwoud. Net zoals bij palingen, beweegt de slang na te zijn gedood nog een poosje. Een heel angstaanjagend gezicht. De stropers willen het dier naar hun dorp vervoeren, maar op die fiets gaat dat niet lukken, dat is wel duidelijk. Het zal een heerlijk paasmaal betekenen voor meerdere families, want slangenvlees is heerlijk van smaak, zo verzekert men mij.

'Of ik de slang in de auto wil meenemen?'

'O nee!', is mijn eerste reactie. Ik zie al voor me hoe het enorme dier over de achterbank heen komt kronkelen en zich om mijn nek slingert! Na veel geruststellende woorden ga ik toch maar overstag, op voorwaarde dat er iemand van het gezelschap op de achterbank plaatsneemt om het dier in de bagageruimte op zijn plaats te houden.

Zo vertrekken we richting het dorp, zonder verdere problemen. Daar aangekomen leveren we het dier af, het wordt met gejuich begroet. Als dank voor het vervoer, hakt men met de machete een flink stuk van de slang af, wel een halve meter, zo schat ik in. Op een paar bananenbladeren ligt het stuk python nu onbeweeglijk in de bagageruimte.

Dan vervolg ik samen met mijn passagiere onze weg naar Abong Mbang. Bij de toegang tot dit stadje, worden we bij een politiebarrière aangehouden. 'Waar gaat de reis heen?' is de vraag. De motorkap moet open, vervolgens de bagageruimte. We zeggen niks, maar in mijn zijspiegel zie ik de politieman achteruit deinzen, als hij de bagageruimte opent. 'Mon Dieu!'

SNV-collega Rita uit Mbang met slangen huid

Met een flinke klap gooit hij de klep snel weer dicht. We mogen zowaar direct verder rijden. Daarna hebben we samen de grootste pret over de geschrokken politieman. Aangekomen bij de familie van mijn passagiere, geef ik hen de python cadeau. Ook zij zullen er een heerlijk paasmaal aan hebben. Want wat moet ik nou met een stuk python, en hoe maak ik dat klaar?

Ik heb in die vier jaar tijd heel wat slangen zien oversteken op de zandwegen, maar nooit meer eentje van deze angstwekkende omvang en gewicht. Het gevaar van een python is, zo blijkt, altijd nog groter dan een staatsgreep in een verre hoofdstad.

Thuis in Nederland zie ik nog steeds in elk stuk touw dat op straat slingert eerst een slang, om vervolgens mezelf gerust te stellen: 'nee joh, het is maar een touw, of een stuk tuinslang. Niks aan de hand'.

Ria Verbeek

©Terug naar Batouri

December 2019